

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили

Навчально-науковий інститут післядипломної
освіти

Головціц Ірина Володимирівна

ДІАГНОСТИКА ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА ТА
ОБГРУНТУВАННЯ НАПРЯМКІВ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ

АВТОРЕФЕРАТ

дипломної роботи на здобуття
ступеня вищої освіти магістр
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність»
за освітньо-професійною програмою «Економіка та управління
підприємством»

Науковий керівник:
д-р. екон. наук, професор Кузьменко О.Б.

Рецензент:
канд. екон. наук, доцент (бвз) Руденко Н.О.

Миколаїв 2020

Магістерська робота є рукопис.

Роботу виконано на кафедрі економіки та підприємництва Чорноморського національного університету імені Петра Могили Міністерства освіти і науки України.

Керівник роботи: Доктор економічних наук, професор
Кузьменко Олександр Борисович
Чорноморський національний університет імені
Петра Могили

Рецензент: Кандидат економічних наук, доцент (б.в.з.)
Руденко Наталія Олександрівна
Чорноморський національний університет імені
Петра Могили

Захист відбудеться 25 лютого 2020 р. о 10⁰⁰ годині на засіданні екзаменаційної комісії у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили за адресою: 54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10, аудиторія 10 - 306

З магістерською роботою можна ознайомитися у бібліотеці Чорноморського національного університету імені Петра Могили (54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10).

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Житлово-комунальне господарство є галуззю національної економіки України, результати діяльності якої значною мірою зумовлюють показники розвитку суспільства. Нині особливої уваги потребують проблеми підприємств теплоенергетики, діяльність яких безпосередньо впливає на якість життя населення. Трансформація національної економіки у ринкову спричинила руйнування механізму управління тепlopостачанням, що призвело до незадовільного фінансового стану підприємств, і отже, до постійного зростання тарифів на теплову енергію, підвищення рівня зносу основних засобів, збільшення втрат тепла і теплоносіїв, зниження якості наданих послуг.

Понад двох років тому, у серпні 2017 р., розпорядженням Кабінету Міністрів України було прийнято «Енергетичну стратегію України на період до 2035 року» з прогнозними розрахунками на 2020 рік. Однак, як свідчать фактичні дані, ця стратегія виявляється більш декларативним документом, ніж практичним керівництвом дій, та політично ангажованим. Зокрема, виконання підпункту «3.1. Реформування енергетичного сектору (до 2020 року)» реалізовано, в кращому випадку, тільки на 20%. Лише на початок грудня 2019 р. було частково врегульовано деякі механізми регулювання ринку електричної енергії, а щодо ринку теплової енергії, то Міністерство енергетики та захисту довкілля тільки вивчає можливість його впровадження в Україні.

Хоча законодавці та аналітики приділяють значну увагу теплоенергетичному сектору економіки, можна відстежити відсутність системного підходу щодо підвищення ефективності господарської діяльності теплоенергетичних підприємств. Дослідження проблем підвищення ефективності функціонування галузі теплоенергетики стосуються, як правило, якості послуг і регулювання тарифів. Але за такого підходу не враховується сукупний вплив усіх факторів на функціонування підприємств теплоенергетики – регулярні зміни вимог регулятора ринку, обмеженість ресурсів для відновлення основних засобів виробництва, відсутність ефективних програм підготовки спеціалістів

енергетичної галузі та підвищення їх кваліфікації. Все це ускладнює вибір та прийняття найбільш оптимальних управлінських рішень на рівні комунальних підприємств.

Дослідженню проблем реформування господарської діяльності житлово-комунального сектора присвячені роботи вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема, таких як: В.М. Бабаєва, В.М. Вакуленка, В.В. Величко, О.І. Дзядь, А.А. Дроня, Г.О. Крамаренко, В.П. Кукси, С.К. Кучеренко, Л.М. Мекшун, П.П. Микитюка, В.П. Ніколаєва, Г.І. Онищука, І.М. Осипенка, О.Ю. Попова, Р.О. Ружинської, М.В. Руля, Г.М. Семчука, Т.М. Строкань, Р.М. Сиротюка, В.В. Хомякова та інших. Водночас, далеко не всі питання знайшли своє концептуальне цілісне розв'язання, а саме: розвиток стратегічного управління в господарській діяльності комунального підприємства; реформування тарифної політики комунального господарства.

Актуальність зазначених вище проблем, їх недостатнє вивчення і визначили вибір теми магістерського дослідження, зумовили його мету та завдання.

Об'єктом дослідження є процес підвищення ефективності господарської діяльності комунального підприємства.

Предмет дослідження – теоретико-методологічні засади та практичні рекомендації підвищення ефективності господарської діяльності комунального підприємства.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є узагальнення теоретико-методологічних засад ефективності господарської діяльності комунального підприємства, її діагностика та розробка практичних рекомендацій, щодо її підвищення.

Для досягнення мети дослідження були поставлені такі завдання:

- узагальнити теоретико – методологічні основи ефективності господарської діяльності та підприємств та нормативно-правові основи регулювання житлово-комунального господарства України;
- проаналізувати стан комунального господарства України;
- провести діагностику фінансового стану ОКП «Миколаївоблтеплоенерго»;

- оцінити ресурсний потенціал ОКП «Миколаївоблтеплоенерго»;
- розробити стратегію підвищення ефективності господарської діяльності комунальних підприємств;
- запропонувати заходи щодо реформування тарифної політики комунального господарства;
- обґрунтувати використання Європейського досвіду щодо збалансованості діяльності комунальних підприємств в Україні.

Методи дослідження. В ході дослідження були використані загальнонаукові та емпіричні методи: метод наукової абстракції; системний метод (при узагальненні тенденцій розвитку житлово-комунальної галузі в умовах ринкової і транзитної економіки, розкриття сутності та принципів державного управління комунальним підприємством теплоенергетичного сектору); метод порівняльного аналізу (при виділенні найбільш суттєвих аспектів регулювання житлово-комунальної галузі в країнах Європи та обґрунтувати доцільність їх застосування в Україні); метод наукового передбачення використовувався з метою визначення прогнозу розвитку комунального господарства України.

Новизна одержаних результатів дослідження полягає в узагальненні теоретико-методологічних засад ефективності господарської діяльності комунальних підприємств та розробці практичних рекомендацій щодо її підвищення. Висновки, рекомендації та пропозиції обґрунтовані в магістерській роботі полягають в наступному:

удосконалено:

- поняття ефективності на підставі узагальнення визначень провідних вітчизняних і іноземних науковців.

дістало подальшого розвитку:

- оцінка ефективності використання ресурсного потенціалу комунального підприємства, що поєднує оцінку різних видів ресурсів на підставі інтегральних показників із застосуванням їх трансформації в бали.

Апробація результатів магістерської роботи. Результати дослідження доповідались у Чорноморському національному університеті ім. Петра Могили на

Всеукраїнській щорічній науково-методичній конференції «Могилянські читання – 2019: Напрями підвищення ефективності господарської діяльності комунальних теплоенергетичних підприємств, листопад 2019 рік.

Публікації. За результатами дослідження автором опубліковано 2 наукові статті у фахових виданнях. Загальний обсяг публікацій становить 0,3 др. аркш.

Практичне значення одержаних результатів. Теоретичні та практичні рекомендації та пропозиції обґрунтовано для використання у практиці ОКП «Миколаївоблтеплоенерго». Практичну цінність насамперед мають розроблені програми інвестування та рекомендації щодо узагальнення особливості планування діяльності підприємства, зокрема при розрахунках економічно обґрунтованих тарифів.

Обсяг і структура дипломної роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Список використаних джерел складає 75 найменувань. Загальний обсяг магістерської роботи викладено на 102 сторінках комп'ютерного тексту. В магістерській роботі 24 таблиці, 14 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено мету, завдання, предмет та об'єкт дослідження, його методи та інформаційну базу, розкрито наукову новизну і практичне значення одержаних результатів.

У першому розділі «Теоретико-методологічні засади ефективності господарської діяльності підприємств» викладено теоретичні положення ефективності господарської діяльності, нормативно-правова база регулювання житлово-комунального господарства України, а також методологічні підходи діагностики ефективності діяльності підприємства.

В результаті аналізу виявлено наявність різних аспектів та підходів щодо сутності поняття «ефективність» однак всі вони практично подібні. Більшість сучасних науковців під ефективністю розуміють відношення результату

діяльності до витрат або ресурсів, які витратили на його отримання.

Цілком обґрунтованою вважається загальноприйнята думка, що ефективність житлово-комунальних послуг характеризується співвідношенням між досягнутими результатами і витратами різних ресурсів, якими володіє суспільство. Ефективність надання житлово-комунальних послуг визначається досягненням в інтересах суспільства максимальних результатів при мінімальних розмірах коштів виробництва та робочої сили, але при цьому не можна пов'язати ефективність ЖКП тільки з ростом надаваних послуг і зниженням витрат.

У роботі розглянуто два основних підходи до оцінки економічної ефективності діяльності суб'єктів господарювання: цільовий та системний.

Зроблено аналітичний огляд основних нормативно-правових актів, які регулюють житлово-комунальне господарство України, а саме: Закони України «Про житлово-комунальні послуги», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про державне регулювання у сфері комунальних послуг», «Про теплопостачання», Розпорядження Кабінету Міністрів України «Деякі питання опалювального періоду 2019/20 року» та інші. Нормативно-правове забезпечення житлово-комунального господарства України має розвинену структуру і охоплює практично всі області зазначеної галузі та за останні роки спрямовано на посилення енергозбереження.

Визначено, що існує 5 методичних підходів для оцінки ефективності: традиційний підхід, який ґрунтується на класичній моделі Дюпона «Рентабельність капіталу»; багатофакторний підхід, який рідко використовується; оцінка ефективності діяльності на основі концепції Performance Management; математичний підхід характеризують широким використанням методів нелінійної динаміки та ергономічний підхід, який базується на аналізі методів параметричного оцінювання. Обґрунтовано для застосування в роботі методу що передбачає використання збалансованої системи індикаторів, яка включає різні фінансові та не фінансові показники.

У другому розділі «Діагностика ефективності господарської діяльності комунального підприємства» досліджено стан комунального господарства України, здійснено діагностику фінансового стану обласного комунального підприємства (ОКП) «Миколаївоблтеплоенерго», а також здійснено оцінку ефективності використання ресурсного потенціалу досліджуваного підприємства.

Досліджено, що житлово-комунальна сфера України має 13 складових, які різняться своєю направленістю.

Стан оплати населенням житлово-комунальних послуг показав, що на початку 2019 року найбільша заборгованість за житлово-комунальні послуги була у мешканців Києва у сумі 5080,5 млн. грн. На другому місці по заборгованості знаходилась Дніпропетровська область - 4002,3 млн. грн., а на третьому місці Харківська область з сумою заборгованості більш ніж 3,5 млрд. грн.

Проведено діагностику фінансового стану обласного комунального підприємства (ОКП) «Миколаївоблтеплоенерго» яка показала, що баланс компанії за останні 5 років неліквідній. Визначено, що підприємство має можливість покрити свої поточні зобов'язання наявними ліквідними активами, однак про рівень незалежності підприємства від кредиторів та інвесторів говорити не приходиться. Аналіз структури капіталу показав, що позиковий капітал перевищував власний. Чиста рентабельність реалізованої продукції засвідчила, що у 2016-2018 роках одна гривня реалізованої підприємством продукції, товарів, робіт та послуг у 2016 році приносила майже 15 копійок збитку, а у 2018 році – 12 копійок збитку.

Досліджено, що ресурсний потенціал компанії – це основа його розвитку. Найважливіший ресурсний потенціал будь-якого бізнесу - це його персонал. Оцінка ефективності використання потенціалу трудових ресурсів показала, що кожним працівником за досліджуваний період було отримано суттєву суму збитків. Так, у 2016 році – майже 56 тис. грн., а у 2018 році вже на 12 тис. грн. більше, тобто 68 тис. грн.

Оцінка ефективності використання основних засобів показала, що досліджувана організація має низькі показники віддачі основних засобів та їх

використання на протязі 2016-2018 рр. погіршилось.

Інформаційне забезпечення ОКП «Миколаївоблтеплоенерго» знаходиться на досить високому рівні, але в будь-якому випадку окремі аспекти потребують вдосконалення для покращення загальної ситуації на підприємстві.

У третьому розділі «Шляхи підвищення ефективності господарської діяльності комунального підприємства» розглянуто стратегію підвищення ефективності господарської діяльності комунальних підприємств; запропоновано заходи щодо реформування тарифної політики комунального господарства, а також обґрунтовано використання Європейського досвіду щодо збалансованості діяльності комунальних підприємств в Україні.

На основі збалансованої системи показників (BSC) проведено вибірку ключових показників та визначено, що в найгіршому становищі перебуває складова навчання та розвитку персоналу із значенням 0,563 од. та фінансова складова – 0,636 од. Складова бізнес-процесів має найкращий показник, тобто це означає, що процеси на підприємстві налагоджені.

Розрахований загальний інтегральний показник ОКП «Миколаївоблтеплоенерго» 0,3558 потрапив в інтервал від 0,35 до 0,7, що говорить про доцільність вибору стратегії змін «перебудови» або «оптимізації».

Встановлено, що оренда (лізинг), як спосіб залучення капіталу в комунальне господарство в Канаді і Франції, дозволяє підвищити ефективність використання основних фондів підприємства та задіяти фонди, що не використовуються.

ОКП «Миколаївоблтеплоенерго» запропоновано надати в лізинг основні засоби, що не використовуються підприємством та розраховано суму лізингових платежів, яку компанія в результаті зможе отримати.

Визначено, що проблеми тарифів у комунальних господарствах і завдання ресурсозбереження (води, тепла, електроенергії й інших енергоносіїв) є досить актуальними в даний момент.

Досліджено, що в тарифному регулюванні мають бути враховані як внутрішні фактори (втрати ресурсів, заборгованість комунальних підприємств, дисбаланси у системі управління), так і прогнози змін у зовнішньому середовищі

(інфляція, інвестиційні ресурси, соціальні чинники).

Тарифи на теплову енергію для ОКП «Миколаївоблтеплоенерго» встановлюються НКРЕКП. Запропоновано для вдосконалення тарифної політики встановлювати тарифи на місцевому рівні, а не постановами НКРЕКП.

Порівнюючи тарифи у Європейських країнах, в Україні найдешевші тарифи на теплоенергію, а найдорожче платять за послуги централізованого опалення споживачі у Чехії та Словаччині – відповідно 2848,0 та 3283,0 грн/Гкал. Але не зважаючи на найдешевші тарифи, в Україні споживачі змушені віддавати за комунальні платежі майже 35% свого бюджету, тоді коли у Чехії майже 18%, а у Словаччині – 23%.

Розглянуто німецьку, французьку та англійську модель управління комунальними підприємства та визначено, що для України найбільш прийнятна саме французька модель, яку можна реалізувати в містах України.

Отже, враховуючи проблеми в галузі житлово-комунального господарства та досвід Європейських країн основними заходами покращення діяльності комунальних підприємств вважаємо такі: удосконалення схем тепlopостачання (максимальне завантаження теплоджерел системи централізованого тепlopостачання з когенераційним виробленням теплової та електричної енергії); заміна, реконструкція і модернізація морально і фізично застарілих котлів; ліквідація малоефективних котелень; упровадження теплоутилізаторів на котельних агрегатах; упровадження когенераційних установок; установка індивідуальних теплових пунктів; установка частотних регуляторів на електроприводах насосних агрегатів; упровадження приладів і систем діагностики, моніторингу та автоматизації; заміна теплотрас на труби з пінополіуретановою ізоляцією; упровадження енергозберігаючих технологій на основі оптимізації процесів горіння палива в котлах.

ВИСНОВКИ

В магістерській роботі зроблено теоретичні узагальнення та вирішено завдання щодо діагностики ефективності господарської діяльності комунального підприємства. За результатами роботи сформульовано наступні висновки:

1. В результаті узагальнення визначень сформовано поняття «ефективність» як відношення результатів діяльності до затрат, які понесені при провадженні цієї діяльності. Виділено два основних підходи щодо оцінки економічної ефективності діяльності суб'єктів господарювання: цільовий і системний та етапи їх проведення. Проаналізовано нормативно-правове забезпечення житлово-комунального господарства України яке має розвинену структуру і охоплює практично всі області зазначеної галузі та за останні роки спрямовано на посилення енергозбереження. На підставі наукового огляду основних методичних підходів до оцінки ефективності обґрунтовано метод що передбачає використання збалансованої системи індикаторів, включає різні фінансові та не фінансові показники для застосування в роботі.

2. Аналіз житлово-комунальної сфери України показав що вона має 13 складових, які різняться своєю направленістю. В Україні існує понад 5000 комунальних підприємств (ТЕС, водоканали, постачальники природного газу, транспортні підприємства тощо). Сумарний збиток комунальних підприємств становить приблизно 7 млрд. грн. У 2019 році в Україні було 5 областей з мільярдними боргами за житлово-комунальні послуги: Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Одеська, Харківська області, а також м. Київ.

3. Діагностика фінансового стану господарства ОКП «Миколаївоблтеплоенерго» дозволила зробити висновок, що в цілому по підприємству спостерігається негативна тенденція, оскільки воно отримувало за досліджуваний період (2016-2018 рр.) збитки від 47106 до 52305 тис. грн. Враховуючи збільшення окремих показників ліквідності ОКП «Миколаївоблтеплоенерго» має можливість покрити свої поточні зобов'язання наявними ліквідними активами, однак про рівень незалежності підприємства від

кредиторів та інвесторів говорити не приходиться, оскільки коефіцієнт фінансової незалежності (0,07) не відповідає нормативному значенню. Показники господарської діяльності підприємства, свідчать, що ОКП «Миколаївоблтеплоенерго» потребує зміни стратегії розвитку та управління, оскільки бездіяльність може призвести підприємство в майбутньому до втрати фінансової стійкості, неплатоспроможності та банкрутства.

4. Найголовніший ресурсний потенціал будь-якого підприємства – це його кадри. В ОКП «Миколаївоблтеплоенерго» значна увага приділяється роботі з кадрами. Робота з персоналом спрямована на підвищення ефективності діяльності підприємства, створення умов для матеріальної і моральної мотивації праці та соціальної захищеності працівників. На підприємстві сформувалася тенденція до зменшення ефективності використання основних засобів. Інформаційне забезпечення ОКП «Миколаївоблтеплоенерго» знаходиться на досить високому рівні. Ресурси організаційної структури управління ОКП «Миколаївоблтеплоенерго» відіграють суттєву роль у потенціалі підприємства.

5. Розрахований загальний інтегральний показник ОКП «Миколаївоблтеплоенерго» 0,3558 потрапив в інтервал від 0,35 до 0,7, що означає доцільність вибору стратегії змін «перебудови» або «оптимізації». Підприємству запропоновано переглянути планово-управлінські рішення, потрібно краще використовувати свої активи та збільшити частку ринку. Необхідно звернути увагу на проєкцію «Навчання і розвиток персоналу», яка займає найменше значення серед розглянутих та безпосередньо впливає на фінансові показники. Перспективною є така форма залучення капіталу в комунальне господарство, як здача комунальних підприємств в оренду (лізинг) фізичній або юридичній особі. Умови оренди (лізингу) визначаються місцевими органами влади. Розглянуто варіант, коли ОКП «Миколаївоблтеплоенерго» надає в лізинг основні засоби, що не використовуються компанією.

6. В тарифному регулюванні мають бути враховані як внутрішні фактори (втрати ресурсів, заборгованість комунальних підприємств, дисбаланси у системі управління), так і прогнози змін у зовнішньому середовищі (інфляція,

інвестиційні ресурси, соціальні чинники). Регуляторні функції тарифу відповідають за досягнення фінансової стійкості самих комунальних підприємств та підвищеного рівня соціальних стандартів життя населення. Для вдосконалення тарифної політики запропоноване встановлювати тарифи на місцевому рівні, а не постановами НКРЕКП. Тоді б враховувались всі моменти діючого підприємства та його конкретна ситуація щодо встановлених тарифів.

7. Проаналізовано моделі управління комунальними підприємствами за Європейським досвідом і встановлено, що для України найбільш прийнятна саме французька модель, яку можна реалізувати. Серед інструментів інноваційного розвитку комунальних підприємств, які використовуються в країнах ЄС, найбільш доцільними для впровадження в практику українських міст виступають:

- методологія стимулювального регулювання (RAB-регулювання), особливою рисою якої є орієнтація на певні показники (здебільшого пов'язані з продуктивністю діяльності) з метою створення та використання в ціно-, тарифоутворенні стимулів до підвищення ефективності господарювання, що передбачено Угодою про Асоціацію України з ЄС у частині імплементації Директиви 2009/72/ЄС, а також Енергетичною стратегією України до 2035 р.;

- методи порівняльного аналізу (бенчмаркінгу) як інструменту покращення ефективності через систематичний пошук еталонного економічно найефективнішого підприємства-конкурента з метою порівняння з власним підприємством, переймання його методів роботи та адаптації до лідируючих практик.

8. Встановлено що основними заходами покращення діяльності комунальних підприємств є: удосконалення схем теплопостачання; заміна, реконструкція і модернізація морально і фізично застарілих котлів; ліквідація малоефективних котелень; упровадження теплоутилізаторів на котельних агрегатах; упровадження когенераційних установок; установка індивідуальних теплових пунктів; установка частотних регуляторів на електроприводах насосних агрегатів; упровадження приладів і систем діагностики, моніторингу та автоматизації; заміна теплотрас на труби з пінополіуретановою ізоляцією;

упровадження енергозберігаючих технологій на основі оптимізації процесів горіння палива в котлах.

Для підвищення якості управління комунальними ресурсами необхідно: забезпечити формування інституційних умов ефективного функціонування комунальних підприємств і організацій; впровадження заходів щодо раціонального використання ними виробничих ресурсів; планування і збільшення орендних надходжень від комунальної нерухомості; розвиток інфраструктури та ефективне управління системами соціального забезпечення; ефективне управління і контроль фінансових потоків на основі використання комплексу економічних, соціально-психологічних, балансових, оптимізаційних і адміністративних методів.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ РОБОТИ

1. Головці І.В. Діагностика та обґрунтування напрямків підвищення ефективності господарської діяльності обласних комунальних теплоенергетичних підприємств // Наукові праці студентів. Науковий журнал ЧНУ ім. Петра Могили. Серія «Економіка». – Миколаїв: 2019.

2. Головці І.В. Європейський досвід покращення діяльності комунальних підприємств.// Наукові праці студентів. Науковий журнал ЧНУ ім. Петра Могили. Серія «Економіка». – Миколаїв: 2019.

3. Участь у ХХІІ Всеукраїнській науково-методичній конференції «Могилянські читання – 2019: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти». Миколаїв, листопад 2019 р. з друком тез: Головці І.В. Напрями підвищення ефективності господарської діяльності комунальних теплоенергетичних підприємств «Могилянські читання – 2019: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти». – Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили. Миколаїв: 2019 р. – Тези

АНОТАЦІЯ

Головчіц І. Діагностика ефективності господарської діяльності комунального підприємства та обґрунтування напрямків її підвищення. – Рукопис.

Дослідження на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістра за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» – 2020.

Узагальнено теоретико – методологічні основи ефективності господарської діяльності підприємств. Проаналізовано стан комунального господарства України. Проведено діагностику фінансового стану та оцінено ресурсний потенціал ОКП «Миколаївоблтеплоенерго». Розроблено стратегію підвищення ефективності комунальних підприємств та запропоновано заходи щодо реформування тарифної політики. Обґрунтовано використання Європейського досвіду щодо збалансованості діяльності комунальних підприємств в Україні.

Ключові поняття: ефективність, ресурсний потенціал, житлово-комунальне господарство, комунальне підприємство, тарифна політика.

SUMMARY

Golovchits I. Diagnosis of efficiency of economic activity of a utility company and substantiation of directions of its increase. - Manuscript.

Research for the acquisition of master's qualification level in the specialty 076 "Entrepreneurship, trade and exchange activities" - 2020.

The theoretical and methodological bases of efficiency of economic activity of enterprises are generalized. The state of municipal services of Ukraine is analyzed. The diagnostics of the financial condition was carried out and the resource potential of the Mykolayivoblteploenergo OKP was evaluated. The strategy of increase of efficiency of activity of communal enterprises is developed. Measures to reform the utility tariff policy have been proposed. The use of European experience in the balance of activity of public utilities in Ukraine is substantiated.

Key concepts: efficiency, resource potential, housing and communal services, utility, tariff policy.